
МИСТЕЦТВОМ І ЛЮДЯНІСТЮ, ПРАЦЕЮ І ЗНАННЯМ

Людмила Коломієць

Національна наукова медична бібліотека України

Анотація: висвітлено соціокультурну діяльність бібліотеки, популяризацію двох галузей людської діяльності – медицини і мистецтва.

Ключові слова: Національна наукова медична бібліотека України, книга, користувачі, громада, популяризація, просвітництво, медицина, мистецтво, імідж.

Національна наукова медична бібліотека України є одним із соціокультурних інститутів суспільства, який виконує в медичній галузі та в соціумі освітньо-просвітницьку місію – і як простір для отримання знань, і як місце подій.

Одним із провідних напрямків роботи Національної наукової медичної бібліотеки України є соціокультурна діяльність, популяризація двох галузей людської діяльності – медицини і мистецтва.

Сьогодні бібліотека – це місце зустрічі не тільки з книгою, а й з людьми, місце відпочинку, дозвілля, де користувачі, крім отримання інформації, залюбки беруть участь у наукових та соціокультурних заходах. Громада міста бачить, чим наповнене життя сучасної бібліотеки.

Двері бібліотеки гостинно відчинені для всіх, хто не байдужий до прекрасного. Продовжуючи традиції легендарної родини українських промисловців, фінансистів, суспільних діячів, видатних благодійників і меценатів Терещенків, у стінах цієї унікальної пам'ятки архітектури відбуваються справжні свята духовності – творчі вечори митців, експозиції живописців, графіків, і майстрів художньої творчості інших спрямувань, зустрічі з цікавими творчими людьми, презентуються твори українських вчених і письменників.

Багато науково-культурологічних заходів проходить в рамках Польсько-української співпраці, учасниками яких є наші читачі та відвідувачі. Цьогоріч відбувся урочистий захід Київського Польського культурно-освітнього товариства імені Адама Міцкевича з нагоди відзначення Національного Свята 100 річчя Незалежності Польщі. Вечір пам'яті присвячений легендарному польському кардіохірургу Збігневу Релізі. Презентація українського видання

підручника, заснованого на принципах доказової медицини «Внутрішні хвороби» та інші.

Для наукових співробітників та лікарів-практиків – учасників та відвідувачів наукових медичних конференцій, симпозіумів, конгресів, ННМБУ організовує виїзні книжкові виставки-перегляди «Фонди ННМБУ – традиційна та електронна доставка документів – цифрова копія». На таких виставках демонструється література, відповідно до тематики заходу, – українською, англійською, польською, німецькою, російською та іншими мовами. Фахівцями бібліотеки ведеться активна роз'яснювальна, консультативна робота про послуги та сервіси бібліотеки, ознайомлення відвідувачів і потенційних користувачів з діяльністю ННМБУ. До фондів бібліотеки залучається література, періодичні видання від авторів і видавців, плануються, обговорюються та укладаються угоди про співпрацю і партнерство з науковими медичними установами та суспільними організаціями. За активну участь, інформаційний супровід та партнерство у проведенні заходів – ННМБУ неодноразово нагороджено сертифікованими дипломами, логотипи Бібліотеки представлено в рубриках «Медіа партнери».

На ниві єднання медицини і культури бібліотека працює 90 років. Всі ці роки вона була прихистком, форпостом для живої книги та її неповторно талановитих авторів: Леся Танюка, Івана Дзюби, Михайла Слабошпицького, Юрія Щербака, Дмитра Павличка, Миколи Амосова, Ісака Трахтенберга, Семена Глузмана, Івана Драча, Івана Чекмана, Любомира Пирого, Тетяни Попової, Анатолія Свінціцького, Михайла Бойчака, Мирослава Дочинця, Юрія Віленського та багатьох інших. Подаровані авторами книги з дарчими написами є окрасою фондів ННМБУ «Україніка» та «Медична Україніка».

ННМБУ має багаторічні традиції та здобутки у проведенні просвітницьких та іміджевих, культурно-мистецьких та виховних заходів. Традиційно, у виставкових залах Бібліотеки експонуються фотовиставки, виставки художніх робіт наших сучасників, молодих художників, обдарованих лікарів та вчених-медиків, які поєднують мистецтво лікування з художньою творчістю, з різних куточків України. Вони сповідають девіз «*arte et humanitate, labore et scientia!*» – «мистецтвом і людяністю, працею і знанням» – відомого українського вченого геронтолога Безрукова Владислава Вікторовича, професора, хірурга, подвижника медицини та мистецтва, заслуженого художника України Радзіховського Анатолія Павловича, академіка НАМН України Дмитра Зербіно, відомого вченого, доктора медичних наук, заслуженого майстра народної творчості Валентина Григоровича Цапка та інших.

У цьому романтичному, привітному домі впродовж багатьох років поспіль експонуються роботи художників України: Ю. Сяркевича (Закарпаття), Л. Гусака (Полтава), В. Кобеляцького (Кременчук), Г. Єгорова (Дніпропетровськ), М. Жулинського (Житомир), Л. Виговської (Харків), Т. Касьяна (Черкаси),

---

Я. Король (Львів), І. Проценко (Суми). Серед них знані митці, як Володимир Ілліч Масик – український графік і живописець, Нарцис Якович Кочережка – живописець, графік і мистецтвознавець, Валерій Олександрович Франчук – український художник, графік, народний художник України, Лауреат Національної премії України ім. Шевченка та інші. Окремою сторінкою до нашої історії увійшла творча доля Івана Степановича Марчука – українського живописця, народного художника України, генія зі світовим іменем, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, і до тепер, відданого друга бібліотеки.

Під склепінням «Золотої зали» бібліотеки лунають голоси молодих співаків та корифеїв сцени. Із року в рік гості та користувачі бібліотеки мають можливість насолоджуватись народними та класичними мелодіями у виконанні народного артиста України Олександра Василенка, народної артистки України Світлани Мирводи, народної артистки України, солістки Національної опери України Ірини Вільямівни Даць, оперної співачки Ірини Миколаївни Пірсанової, чоловічого хору Київського Святоведенського чоловічого монастиря «Агна Дмитра», чоловічої Капели імені Ревуцького (солістка Заблоцька Вікторія), фортепіанного дуету «Но-та» музичної школи №22, молодих оперних співачок Марії Шумар, співачки Наїни та багатьох інших.

Понад три десятиліття ННМБ України вшановують і популяризують неповторного ліричного поета, національного драматурга, видатного лікаря Степана Руданського. Незмінно в цих вечорах беруть участь поети творчого об'єднання гумористів і сатириків Національної спілки письменників України, медики, читачі, журналісти, бібліотекарі, школярі, діячі культури і мистецтв та суспільні організації, що сприяє позитивному іміджу ННМБУ. «Київська домівка Степана Руданського» – так називають нашу бібліотеку користувачі, відвідувачі та гості щорічних літературно-художніх читань.

Свій талант, користувачам і гостям нашої бібліотеки дарує майстер художнього слова, вельмишановний щорічний учасник читань і зустрічей, щирий друг бібліотеки, Народний артиста України, Герой України, Анатолій Паламаренко. Щорічно вшановуючи пам'ять Степана Руданського, засвідчуємо про невгасимий інтерес до постаті Великого українця, про всенародну любов до рідного слова, до творчості сповненої почуття високої національної свідомості, яка актуальна й нині, як ніколи, для всіх верств населення, але особливо, для молодого покоління, в нашому випадку це студентство. ННМБУ – духовний центр українства, де люблять і шанують Степана Руданського. Бібліотекою видано книги, які широко висвітлюють біографічні дані видатного лікаря свого часу, а також діяльність хранителів літературного спадку поета, та проаналізовано творчі перлини великого українського поета в усіх розроблених ним жанрах. Цьогоріч, колектив бібліотеки разом з правнучатим племінником С. Руданського

– Олексієм Боржковським надіслали листа генеральному директору «Укрпошти» Ігорю Смілянському, з ініціативою надрукувати поштову марку до 190-річного ювілею видатного лікаря, поета.

Все, що відбувається в суспільстві, бібліотека активно висвітлює, в межах проведення творчих зустрічей, організації тематичних книжкових виставок, виставок до ювілеїв видатних медиків України, Всесвітніх днів, професійних свят – популяризує інформацію на сайті бібліотеки та в соціальних мережах. Інтер'єри нашої бібліотеки завжди приваблюють кінорежисерів та неодноразово були використані для зйомок відомих кінофільмів.

Бібліотека викликає інтерес у киян та гостей Києва, тому фахівці бібліотеки підготували та проводять цикл тематичних екскурсій бібліотекою, в тому числі і благодійно.

Колектив бібліотеки – активний учасник життєдіяльності громади міста та держави, зокрема, у тісній співпраці з військовим госпіталем, бере активну участь у наданні допомоги військовослужбовцям, учасникам бойових дій.

Організація змістовного дозвілля, просвітницька та іміджева діяльність для нашої бібліотеки стала давно уже звичною справою, частиною нашої роботи. Ми працюємо, щоби бути корисними і цікавими для своїх відвідувачів та користувачів, для громади міста. Така робота створює привабливий імідж Бібліотеки. І, як результат, – наповненість залів під час проведення заходів, бажання переглядати сайт бібліотеки, який нагадує про послуги бібліотеки, сприяє їх популяризації. Іван Драч сказав: «Нехай в цьому домі, що від народження є гостинним до носіїв культури, і надалі витає дух прекрасного»!

ЛІТЕРАТУРА

1. Державна наукова медична бібліотека: до 70-річчя заснування : іст. нарис / МОЗ України ; [редкол.: Павленко Р. І. (голова) та ін.]. – Київ : [б. в.], 2002. – 178 с.

2. Державна наукова медична бібліотека – 75 років діяльності на ниві охорони здоров'я : проспект / МОЗ України. – Київ : Юма-Прес, 2005. – 19 с.

3. «І я знов живий світ оглядую...» : до 180-річчя від дня народж. Степана Васильовича Руданського / Нац. наук. мед. б-ка України ; [авт.: Р. Павленко, Ю. Віленський, О. Кірішева, О. Юрчишина]. – Київ : [ВІПОЛ], 2014. – 216 с.

4. Коваленко О. Є. Національна наукова медична бібліотека України – перлина медичних знань : до 90 річчя від дня заснування / О. Є. Коваленко // Клінічна та профілактична медицина. – 2020. – № 3. – С.98–101.

5. Коваленко О. Є. Національна наукова медична бібліотека України – головна медична книгозбірня України: 90 років пройденного шляху / О. Є. Коваленко // Здоров'я України. – 2020. – Груд. (№ 24). – С. 30–31.

---

6. Мойсеєнко В. О. Книгозбірні – основа нашої національної духовності / В. О. Мойсеєнко, І. П. Шостка, Н. В. Тарченко // Практикуючий лікар. – 2017. – № 4. – С. 83–85.

7. Мойсеєнко В. О. Будівля Національної наукової медичної бібліотеки України – унікальна архітектурна споруда родини меценатів Терещенків / В. О. Мойсеєнко, І. П. Шостка, Н. В. Тарченко // Практикуючий лікар. – 2016. – № 4. – С. 90–93.

8. Національна наукова медична бібліотека України (2010–2015) : бібліогр. покажч. вид. б-ки та літ. про її діяльність / Нац. наук. мед. б-ка України ; [уклад.: Л. Є. Корнілова, Д. Л. Супрун]. – Київ : ННМБ України, 2015. – 42 с.

9. Національна наукова медична бібліотека України : [проспект / уклад.: Остапенко Т. А., Булах С. М., Кірішева О. М.]. – Київ : [б. в.], 2010. – 25 с.

10. Остапенко Т. А. До читальної зали через зустріч з мистецтвом : до 90 річчя від дня заснування ННМБ України / Т. А. Остапенко, Л. М. Коломієць // Медик столиці. – 2020. – № 9/10. – С. 12–13.

11. Раїса Іванівна Павленко : біобібліогр. нарис / Нац. наук. мед. б-ка України ; [уклад.: Остапенко Т. А., Булах С. М., Кірішева О. М., Корнілова Л. Є.]. – Київ : [б. в.], 2007. – 71 с.

12. Степан Руданський (1834–1873). Поет, лікар, громадянин : картогр. вид. / Нац. наук. мед. б-ка України ; [уклад.: Р. Павленко, Ю. Віленський, О. Боржковський, О. Кірішева]. – Київ : Арістей, 2009. – 168 с.

ART AND HUMANITY, WORK AND KNOWLEDGE

Ludmyla Kolomiets

National Scientific Medical Library of Ukraine

Annotation: *Sociocultural activity of the library, popularization of two branches of human activity - medicine and art highlighted.*

Key words: *National Scientific Medical Library of Ukraine, book, users, community, popularization, education, medicine, art, image.*